

La carretera

D'AQUEST atapeïment d'estrelles gairebé invisibles que treuessen el cel, en diuen la carretera de Sant Jaume. Jo no sé quina semblança hi ha amb els camins que uneixen viles i ciutats i que també en diuen carreteres. Potser és degut que, així com aquella carretera travessa tot el firmament, les carreteres de la terra són un lligam que, unides les unes amb les altres, travessen tot el planeta que habitem.

La carretera és el què en podríem dir el camí democràtic; per ella passen tots els desheretats, els rodamons, els somnadors; i tots, com els que van per la carretera de Sant Jaume, porten una estrella que els guia i els encoratja per a arribar a la terra de promissió de llurs anhels.

I, creieu-me, si no heu conegut la carretera en la seva intimitat; si no heu gaudit el plaer d'anar per ella tots sols, no sabeu el què és goig.

L'encís de la carretera és a la nit, quan les cases estan tancades, i tothom dorm; quan al lluny se sent el lladruc dels gossos i el cant del gall; quan els pellers són taques fosques i els captaires dormen, com un pilot de parracs, a les cunetes. Allavors la fresca de la nit us eixeribeix, i la carretera, mostrant-vos sa blancor en mig de les tenebres, sembla dir-vos: Seguiu-me!

Un somnia despert. Les il·lusions s'aguganten. Res no us dona angúnia. Allà, al lluny, s'albiren uns llumets petits: són de pobles que reposen. Aquests llumets són les estrelles guiadores dels caminants. En la dolça quietud de la nit, un se sent home.

Sentir-se home, és valguer-se d'un mateix; complir una obligació; caminar per ses pròpies cames; tenir al davant el camí lliure; suportar el fred a l'hivern i el vent de la tardor, quan aquest juga amb les fulles dels arbres i fa remoure el llaurer clavat a la finestra; suportar les tempestes de l'estiu; veure com el llamp es recargola i cau, clavant-se a terra, i després veure eixir el sol per entremig d'unes boires de sang que tenyeixen de porpra tots els pobles i muntanyes, mentre la terra, com si n'haguessin fet bugada, llença mil olors agradables i inexplicables.

Tot això em va ensenyar la carretera, la nostra carretera, en divuit anys de trepitjar-la. Ella va avivar mes il·lusions, en part avui realitzades; per ella vaig conèixer artistes, homes i pobles; i ella, en fi, va ésser la que em va ensenyar a estimar la terra, que potser és el què li he d'agrair més. — CUCH

El Rodamón

El rodamón s'en va de casa un dematí que el sol abraça. Vestit de dril, pallola fina, el rodamón camina que camina. Gaiat en mà, faç riallera, emprèn el plà de carretera. I pas a pas va fent sa via, alegrement, sens companyia.

Uns traginers per aquí topa; sent més enllà, es creua amb tropa; ara uns pastors amb la ramada, i una pagesa tot colrada; el mendicant, que on passa pilla, esparracat i amb tuf de guilla, o la quitxalla eixint d'escola, o el viu marxand, que fa tabola... I per tothom té una paraula com bon amic que ha estat a taula.

Avui fa nit sots l'estelada; demà a l'hostal té la parada. I va seguint la carretera, sense esguardar mai endarrera. Tenint, com té, felicitat memòria de tot quant veu en fa una història... I ve el poeta que s'hi encanta i en ses estrofes ja la canta.

FRANCESC MAS-ABRIL

El xarlestoneig de la carretera

UNA glosa de la carretera per al número de la festa major? Ací la teniu, un xic festiva.

La carretera es xarlestoneja. Volem dir que es deixa suggestionar per aquesta manifestació de la raça fosca que invadeix els escenaris, té com a tipu la Josefina Baker i obsessiona la gent, que es mostra esverada.

Aquest tòpic literari que adoptem, es justifica pel color que suara han agafat aquestes vies que encara en diem carreteres, com en aquell temps que els carros hi passaven en majoria absoluta. Abans eren plenes de pols, que per concretar la gent en deia blanca, quan era simplement bruta; ara, el quitrà als afores i els adoquins o els asfaltats dintre de les poblacions, l'han emmascarada. Hom vol atenuar el canvi, pintant els arbres de blanc; valga la intenció de la contra-ofensiva, que, no obstant, fa destacar els dos matisos antagònics.

En els diversos aspectes del trànsit també hi ha matèria per a moltes gloses: sintetitzant, n'esmentarem algunes.

Uns, hi passen llur avorriment amb un auto que val una fortuna, i són mirats gairebé amb enveja per una parella modesta i feliç. Altres, els pessimistes, els camins llargs els espanten. Els optimistes en canvi caminen convençuts d'arribar al final i acaronen aquest ideal, que te de bell tant com de llunyà.

Cal no confondre amb aquests, els èmuls de Seagrave, que pateixen el vèrtic de la velocitat, el xarampiò de l'època, i que, amb la vista posada al comptakilòmetres, corren molt per a no anar enlloc i viuen en aquesta quimera, despertant a lo millor en la llitera de la casa de socors, veient-se canviada la granota per un embolic de cotó hidròfil.

Dels vehicles, el més digne d'elogi és la bicicleta. Pel seu preu és el que tothom pot abastar, amb l'avantatge que permet veure el paisatge, puix que, en una excursió, — i d'això ja fa temps —, el què anant és baixada, al retorn és pujada, i mai un no passa pel mateix lloc corrent igual.

La bicicleta és per a anar camí avant, o córrer o restar arreconada; la bicicleta podria ésser el símbol del dinamisme. I, en aquests temps d'ensopiment general, no negareu que un trasto baratet i útil i que es belluga molt, és una cosa ben simpàtica.

Emili CODINA